

Återtagande av patologiverksamhet

Dnr 00070-2022

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att återta patologiverksamheten från Unilabs AB och bedriva verksamheten i egen regi från och med 1 januari 2023.

Yttrande till beslutsförslaget

För att aktivt delta i utvecklingen av framtidens diagnostik behöver Region Norrbotten ha intern kunskap och kompetens inom patologi. Ett återtagande av patologiverksamheten säkerställer att kunskap kan byggas upp inom regionen något som är viktigt nu när det sker stora satsningar på utveckling av IT-infrastruktur för digital patologi och gensekvensbaserad diagnostik, både på sjukvårdsregional och nationell nivå. Det utvecklas nätverk och kunskapsstrukturer som det är viktigt att även Region Norrbotten är en del av och bidrar till. En återgång till drift av patologin i regionens egen regi bedöms också innebära samordningsvinster och på sikt lägre kostnader.

Sammanfattning

Region Norrbotten har idag avtal med extern aktör gällande patologiverksamheten vid Sunderby sjukhus. Inför att avtalet löper ut den 31 december 2022 behöver ställningstagande till fortsatt driftsform tas.

Ärendet

Bakgrund

Från 2009 fanns en avsiktsförklaring om regional samverkan inom klinisk patologi med Norrlands universitetssjukhus (NUS), men som inte fullföljdes på grund av personalbrist. Bristen på specialistutbildade patologer medförde 2014 att Region Norrbotten inte klarade att bedriva patologiverksamhet i egen regi. Det beslutades (dnr 02896-2014) därför om upphandling av patologiverksamheten av extern leverantör. Unilabs AB tilldelades uppdraget genom ett 7+1+1-årigt avtal, med start 1 januari 2015. Unilabs AB har under avtalsperioden ansvarat för patologiverksamheten samt bårhusverksamheten på Sunderby sjukhus. 2018-2019 skrevs tilläggs avtal gällande överföring av data från laboratorieinformationssystemet (LIS), bårhusverksamheten på Björksskatan i Luleå samt hanteringen av kallelsekansliet för gynekologiska hälsokontroller.

Målsättningen med upphandlingen var att stärka patologiverksamheten i Norrbotten och utbilda lokala patologer för att på sikt bygga upp en verksamhet som kan stå på egna ben.

Unilabs AB har saknat kompetens gällande hematopatologi (lymfom- och leukemidiagnostik), oralpatologi (diagnostik av sjukdomar i munhålan) samt diagnostik av cancerpatienter som behandlats vid NUS, därför har det reg-

ionala samarbetet med NUS har under avtalsperioden omfattat all sådan diagnostik.

Huvudavtalet med Unilabs AB löpte ut 31 december 2021: Det beslutades därför att avropa ett optionsår i avtalet för att utreda hur patologiverksamheten i länet framöver ska hanteras.

Val av driftsform framöver

När avtalet med Unilabs AB avseende patologin löper ut, har regionen möjlighet att antingen besluta om återtagande av patologiverksamheten i egen regi, alternativt gå ut i ny upphandling. De två alternativen beskrivs nedan.

Alternativ 1: Återtagande av patologiverksamheten

Vid ett återtagande av verksamheten är regionens målsättning att återanställa ca 30-35 personal (varav fyra specialistläkare och två ST-läkare) samt att köpa hela eller delar av befintlig utrustning och inventarier från Unilabs AB. Priset är vid försäljningsdagen det bokförda värdet, dock lägst 10 procent av anskaffningskostnaden. Enligt de beräkningar som gjorts uppgår den kostnaden i dagsläget till cirka 3,8 mkr. Regionen kommer också behöva investera ytterligare i bland annat ett nytt laboratorieinformationssystem (LIS) till en kostnad av cirka 2,5 mkr. Under åren 2023-2025 bedöms reinvesteringar av instrument krävas till en kostnad av cirka 4,7 mkr.

Dialog har förts med NUS om en utökad regional samverkan vid ett återtagande, vilket de ställer sig positiva till då de idag har en betydligt bättre bemanning än 2014. Mot bakgrund av den utveckling som sker inom den gensekvensbaserade cancerdiagnostiken och precisionsmedicinen (individbaserad, personbaserad eller skräddarsydd medicin) behövs ett väl utvecklat samarbete inom patologin inom den norra sjukvårdsregionen. Regionerna kommer att vara för små för att var för sig kunna utveckla och erbjuda den alltmer avancerade diagnostik som efterfrågas.

Inom den nationella/regionala kunskapsstyrningen bedrivs projektet digital patologi för att utveckla nätverksdiagnostik inom och mellan sjukvårdsregioner. Det innebär bättre förutsättningar för patologer i olika regioner att samarbeta. Det pågår även ett projekt kring den gensekvensbaserade cancerdiagnostiken och vilka analyser som ska erbjudas alla svenska patienter med de vanligaste cancerformerna vid diagnostik och val av behandling. Det ska bidra till en mer jämlik vård för cancerpatienter.

Vid ett återtagande behöver patologresurser säkras genom regionens befintliga stafettläkaravtal eller tilläggsavtal för att säkra bemanning vid eventuella sjukdomar och produktionstoppar i verksamheten

Ett övergångsavtal, omfattande personal, IT system samt instrument och metoder, behöver tecknas med Unilabs AB för att återtagandet att driften ska ske med så liten påverkan på produktionen som möjligt.

Alternativ 2: Upphandling av patologiverksamhet

Antalet aktörer i Sverige som kan lämna anbud vid en upphandling av hela patologiverksamheten är begränsad, vilket kan innebära en risk för svag konkurrens och därmed en förväntad relativt hög prisbild.

Unilabs AB har under avtalstiden levererat enligt förväntan. De har utbildat två ST-läkare och infört digital patologi. Kostnaden för den del av patologiverksamheten som Unilabs ansvarar för har däremot ökat kraftigt. Unilabs verksamhet i Region Norrbotten omsätter 55 mkr per år. Regionen har under avtalstiden finansierat lokaler och två-tre ST-läkartjänster.

En ny upphandling med en avtalstid motsvarande dagens skulle på sikt innebära en risk att regionen förlorar egen kompetens vilket försvårar kommande upphandlingar och omöjliggör framtida återtagande. Det innebär också en risk att regionen hamnar utanför den samverkan som nu byggs upp på nationell och regional nivå.

Beslutsförslagets påverkan avseende jämställdhet

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Protokollsutdrag skickas till:

Divisionschef, division Funktion